

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VI. Diaconatum esse verum Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

non sequitur, posse Episcopum, qui non sit presbyter, consecrare Eucharistiam: non enim Episcopatus sine presbyteratu, est Ordo superior, immò nihil est in re, sed merum figmentum in mente, quomodo Archiepiscopus, qui non sit Episcopus, vel rationale quod non sit animal.

TERTIUM argumentum, si Episcopalis ordinatio est Sacramentum, characterem certè imprimit; vel ergo is character est maior presbyterali, vel non: si maior, ergo est aliquid maius potestate consecrandi Eucharistiam, quod omnes negant; & præterea hinc sequeretur, esse ordinem aliquem altiore sacerdotali, qui iam deberet numerari octauus: si non est maior, ergo Episcopus, ut Episcopus, non est maior presbytero, sed æqualis, vel potius minor, quia nullus character est æqualis sacerdotali.

RESPONDEO, characterem Episcopalem integrum & perfectum, esse maiorem presbyterali, quia illum includit, & vnum præterea alium, ut diximus: & hoc modo comparamus Episcopos cum Presbyteris, cum dicimus alios esse superiores, alios inferiores: si tamen quis conferat characterem quem habet Episcopus ex vltima sua consecratione, cum characterem, quem habet ex Ordinatione presbyterali; tunc iste est maior intensuè, quia summa potestas est, posse consecrare Eucharistiam: ille est maior extensuè, quia ad plura se extendit. Sed de his latius.

CAPVT SEXTVM.

Diaconatum esse verum Sacramentum.

PORRO de Diaconis, valde probabile est, eorum Ordinationem Sacramentum esse, licet id non sit certum ex fide. Quod non sit certum ex fide, patet, quia non potest id euidenter deduci ex verbo Dei scripto, vel tradito: neque existat vlla Ecclesiæ de hac re expressa determinatio.

Quod autem id sit valde probabile, **PRIMO** probatur ex communi sententia Theologorum: solus enim videtur esse Durandus, qui asserit solum sacerdotium esse Sacramentum Ordinis, in 4. dist. 24. quæst. 2. cum Caietano, tomo 1. opusc. tract. 11.

SICVN-

SECUNDO, quia I. Timoth. 3. Apostolus Paulus, vt etiam Philipp. 1. & ad Titum 1. semper coniungit Diaconos cum Episcopis, id est, cum Sacerdotibus: intelligit enim nomine Episcoporum, etiam Presbyteros, vt Chryostomus docet in commentario horum locorum.

TERTIO, quia Actor. 6. Diaconi ordinantur per manus impositionem, id est, simili cæremonia qua Episcopi, & Presbyteri.

QUARTO, quia Diaconi in absentia Episcoporum possunt baptizare, Eucharistiam dare, reconciliare pœnitentes publicos, prædicare, ac ferè omnia munera Episcoporum, & Presbyterorum in eorum absentia exercere: ex quo sequitur, eos gratia Dei speciali indigere, ac proinde eorum Ordinationem esse Sacramentum. Antecedens patet. Nam de Baptismo id testatur Tertullianus in libro de Baptismo, & Hieronymus in lib. contra Luciferianos. De Eucharistia, quod videlicet Diaconi Eucharistiam laicis ministrare possint, patet ex Concilio Nicæno, can. 14. immò olim ordinariè Diaconi sanguinem Domini ministrabant populo, vt patet ex Cypriano, sermone 5. de lapsis. De reconciliatione pœnitentium, patet ex eodem Cypriano, lib. 3. epist. 17. De prædicatione, testatur Gregorius, lib. 4. epist. 88. Et hæc videtur ratio, cur Diaconi ad Hierarchiam pertineant, & populis præesse dicantur, vnà cum Episcopis, & Presbyteris, vt patet ex Hieronymo in 2. cap. ad Titum; & ex Dionysio, qui in Ecclesiastica hierarchia non ponit, nisi hos tres Ordines, quia hi soli sunt hierarchici: inferiores enim non præsuat populo, sed tantùm seruiunt superioribus Ordinibus.

QUINTO, Diaconatus semel acceptus, nunquam amittitur, nec potest repeti: igitur imprimet characterem, ergo est Sacramentum.

RESPONDENT quidam, Diaconatum esse perperuum, non ex characterem, sed ex quadam consecratione, & quia est officium de iure diuino. SED solutio non valet. Nam si aliunde potest prouenire, quàm ex characterem, vt non possit amitti Diaconatus; certè ruet principalis ratio Catholicorum, qua inde probant, quædam Sacramenta imprimere characterem, quia non possunt repeti.

DEINDE non esset consecratio Diaconorum, Ordinatio, nisi esset Sacramentum; esset enim simplex officij iniunctio. Nihil autem impedit, quo minus possit officium tolli, & postea iterum reddi: Immo nulla potest fingi maior consecratio, si ita vocanda est dedicatio personæ extra Sacramenta, quàm Monachorum, qui Deo consecrantur per solennem professionem; & tamen iusta causa, & summi Pontificis dispensatione possunt iterum ad seculum redire, ut doctissimi videntur, & exempla aliqua testantur. NEQUE illud obstat, quod sit officium de iure diuino: id enim solum probat, debere esse in Ecclesia Diaconos, sed non probat istum, aut illum debere semper esse Diaconum. Itaque posset tolli ab uno Diaconatus, & dari alteri: sicut etiam de iure diuino est, ut sint in Ecclesia Episcopi cum iurisdictione, & tamen potest summus Pontifex auferre ab Episcopo Episcopatum, quoad iurisdictionem, & dare alteri.

Sed contra hanc propositionem obijciuntur aliqua argumenta. PRIMVM est, quia multi veterum dicunt, Diaconos non à Christo, sed ab Apostolis institutos, ut patet ex Cypriano, lib. 3. epist. 9. ex Anacleto epist. 3. & Damaso, epist. 4. Et confirmatur, quia videntur Diaconi ex occasione quadam instituti, nimirum ob murmur Græcorum; & solo ministerio mensarum addicti, ut patet Actor. 6.

RESPONDEO, Cyprianum solum velle dicere, Christum non ordinasse illos Diaconos, sicut ordinauit Episcopos, & Presbyteros: sed non inde sequitur, Christum non instituisse hoc Sacramentum; nam etiam nullum Christus confirmauit, & tamen instituit Sacramentum Confirmationis. Porro Damasus, & Anacletus solum docent, Christum instituisse tantum duos Ordines Sacerdotum, id est, Episcoporum in Apostolis, & Presbyterorum in LXXII. discipulis: id quod scribunt contra Chorepiscopos, qui tertium genus Sacerdotum videri volebant, cum tamen reuera nihil essent, nisi Presbyteri. Itaque non negant hi Pontifices, Diaconos, & alios Ordines inferiores à Christo institutos, sed negant esse vllum Ordinem Sacerdotum, præter duos iam dictos.

Ad confirmationem RESPONDEO, ex occasione quidem ordinatos primos Diaconos, sed non ex occasione inuentum esse Ordinem Diaconorum.

Neque

NEQUE verum est, solùm ministros mensarum fuisse Diaconos tempore Apostolorum: nam Diaconi erant etiam Philippis, & Ephesi, & in Creta, vt patet ex epistolis Pauli ad Philipp. ad Timotheum, & Titum; & tamen in illis locis non viuebant Christiani communiter, vt esset opus ministris mensarum. DEINDE illa tam solennis Ordinatio per manus impositionem, certè indicat aliud, quàm solùm mensarum ministerium. PRAETEREA, Philippus ex Diaconis primis, non dabat operam mensis præcipuè, sed prædicationi, & Baptismo, Actor. 8. DENIQUE, ab antiquissimis temporibus Diaconi sunt ministri altaris, & Sacramentorum, vt patet ex Iustino Apologia 2. in fine, & ex omnibus antiquis auctoribus.

SECUNDVM argumentum est, quia Diaconi nullam habent potestatem faciendi aliquid supernaturale, aut effectum aliquem, qui sit irritus, si fiat à non Diacono: Ergo non habent proprium characterem; character enim datur ad operandum simpliciter, non ad benè operandum.

RESPONDEO, non esse de essentia Sacramenti, vt qui illud habet, aliquid supernaturale efficiat, sed satis est, si sit cæremonia conferens gratiam. Neque est verum vniuersaliter, quod character detur ad operandum simpliciter, vt patet ex caractere Confirmationis, qui datur ad profitendam fidem: quam tamen aliqui Catechumeni sine caractere interdum optimè profitentur, vsque ad sanguinis profusionem: & aliqui Confirmati non audent profiteri.

TERTIVM argumentum, Diaconatus materia, est traditio libri Euangeliorum, vt habetur in Concilio Florentino. Sed cum ordinarentur primi Diaconi, non erat scriptum Euangelium; ergo vel illi non habuerunt verum Sacramentum, vel non est Sacramentum Diaconatus.

RESPONDEO, hoc argumentum soluendum esse in quaestione sequenti: directè enim probat solùm, non esse librum Euangelij materiam huius Sacramenti,

